

Posudek diplomové práce Elišky Broučkové „Psychologická zátěž rodinných pečujících o seniory s demencí a její aspekty v rodinném systému“

Diplomová práce pojednává o problematice demence, která je nahlížena z pohledu blízkých osob - rodinných pečovatelů seniorů s demencí. Toto zaměření určitě nepatří k tématům, široce rozpracovaným v našem odborném psychologickém písemnictví.

Diplomová práce je mimořádně obsáhlá, má 120 stran textu a 4 strany seznamu literatury. Součástí práce je přepis rozhovorů s rodinnými pečujícími čítající dalších cca 100 stran. Práce je sice obsahově rozdělena na teoretickou a empirickou část, ale toto dělení neodráží číslování jejích kapitol, neboť celkově práce obsahuje osm kapitol (1. kapitola úvod až 8. kapitola závěr empirické části). Po úvodu následuje kapitola syndrom demence, dále symptomy demence a nejobvyklejší druhy demence. Nejrozsáhlejší a stěžejní je kapitola třetí, pojednávající o péči o člověka s demencí v rodině (téměř 30 stran). Zde autorka podrobně rozpracovává jednotlivá témata, např. primární rodinný pečující, reakce rodinného systému a změny v čase, zátěž a dopady péče. Na tomto místě lze ocenit především charakteristiku emoční reakce pečovatelů a nástin interkulturních rozdílů v péči o osoby s demencí, včetně možných odlišností u minorit v České republice.

Cílem empirického šetření bylo „popsat jak zátěž spojená s péčí o člověka s demencí ovlivňuje rodinný systém“. Tato problematika je v práci popisována výlučně z pohledu rodinných pečujících. Diplomandka zvolila kvalitativní přístup pro „možnost proniknout do hloubi tématu na základě individuálních příběhů“. Soubor respondentů tvořilo 14 osob, které splňovaly v práci popsaná kritéria. Charakteristika vzorku ukazuje, že se pečovatelé lišili ve věku i délce poskytované péče (10 měsíců až 10 let). S pečujícími byl veden polostrukturovaný rozhovor, někteří (8, resp. 6 osob) vyplnili i baterii sestávající ze tří metod, které ale nejsou v práci blíže popsány. V diskusi se autorka adekvátně vyjadřuje k některým omezením celého empirického šetření (např. omezení na ženy pečovatelky, výběr respondentů, chybění názorů dalších členů rodin atd.)

K podrobnému popisu výstupů proloženému řadou doslovných citací z rozhovorů je vždy na závěr subkapitoly uvedeno přehledné shrnutí. Přesto by práci prospělo určité zkrácení, v některých místech získává čtenář dojem určitého opakování již přečteného.

K obhajobě mám některé otázky:

Jak se vymezuje intragenerační směna? Na straně 34...“děti splácí rodičům péči“, ale na straně 38 je uvedeno „v rámci jedné generace“ a intergenerační kombinace dvou generací (viz strana 39).

V kapitole Metody vyhodnocování a interpretace dat je uvedeno 5 kategorií (struktura péče, odmítání x podpora, uzavřenost x otevřenost systému, rozvoj vztahů, konflikt). V kapitole následující jsou uvedeny 4+1 dimenze, které jsou jinak řazené i částečně odlišně formulované. U tabulky č. 3 uvedené minimální a maximální hodnoty se neshodují s hodnotami v tabulce.

U tabulky číslo 2 nejsou uvedeny vůbec.

Takto obsáhlá práce má adekvátní formální úpravu, překlepy jsou ojedinělé. V práci se vyskytují některé pravopisné chyby, např. resorty spolupracovali (strana 35), děti se osamostatnili (strana 36). Liší se rok uvedený v textu od roku uvedeného v seznamu literatury, např. Gray-Davidson 1995x1996, v textu je Cayton, Graham, Warner 1997 i

Cayton a kol. 1997, podobně u Holmerové 2007 v textu, v citacích Holmerová, Jarolímová, Suchá a kol. 2007.

Se zvoleným tématem měla autorka předchozí zkušenost, vyplývající z její práce v České alzheimerovské společnosti. Tato profesní zkušenost se v práci pozitivně odrazila. Diplomová práce představuje kvalitní, podrobný a v neposlední řadě citlivý popis složité situace rodinných pečovatelů.

Závěr: Diplomová práce Elišky Broučkové „Psychologická zátěž rodinných pečujících o seniory s demencí a její aspekty v rodinném systému“ splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji proto k obhajobě.

Návrh klasifikace: výborně

V Praze dne 19. ledna 2015

PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.